

Zemské veliteľstvo SNB Bratislava.

Bratislava, 6. marec 1948.

Číslo: 26 taj./1948.

Vec: Bezpečnostné pomory -
všeobecné opatrenie.

ODTAJNENÉ

Podriadené útvary SNB !

Priebeh posledných udalostí, nastalé štátopolitické zmeny a z toho sa vyvinuvšia situácie môžu mať aj majú nesporne vliv na bezpečnostné pomory a teda aj výkon bezpečnostnej služby. Pritom však je iste každému príslušníkovi Sboru národnej bezpečnosti samozrejme jasné, že prvoradu podmienkou slobodného a pokojného života, dobrého sociálneho zaistenia a plynulého zásobovania sú čo najpokojnejšie bezpečnostné pomory. Preto sa musíme všetci a to nielen s ohľadom na našu zákonnú zamestnaneckú povinnosť, ale aj vo vlastnom súkromnom záujme vynasnažiť urobiť všetko, aby bezpečnosť, pokoj a poriadok v tom najširšom slova smysle boli za každých okolností udržiavané, alebo v prípade potreby obnovené.

Aby sme však mohli tento svoj úkol úspešne plniť, vyžaduje sa:

1./ aby každý jednotlivý člen Sboru bez ohľadu na hodnosť a funkciu, ako aj všetky časti a složky Sboru bez ohľadu na ich špeciálnu úlohu, vlastenecky oddane a mužne obetave, taktický prezierave a iniciatívne snažive vykonávali svoju službu na mieste, kde sú, alebo budú zadelení a

2./ aby si každý veliteľ, ba i každý jednotlivý člen Sboru urobil predstavu o možnostiach a formách nebezpečia, ktoré by sa mohli vyskytnúť v jeho obvode a o spôsoboch opatrení na jeho zamedzenie, alebo prekonanie.

Treba počítať s tým, že reakčné živly boli azda prudkým spádom udalostí prekvapené a začnú sa z pamätávať len pozdejšie.

No i cudzie zahraničné reakčné, alebo zlodejské živly mohli by sa v domnení, že je u nás neporiadok a chaos odhodlať k útočným akciám, alebo zlodejským vpádom.

Je preto vecou každého veliteľa a aj každého člena Sboru, aby s takýmito možnosťami počítal a nechal sa nimi prekvapiť.

Najmä úradom a veliteľstvom treba počítať s väčším nebezpečením prepadu a zmocnenia sa ich reakčnými živlami, lebo to by bol iste prvý cieľ reakčníkov, aby mohli vydávať ozbrojeným orgánom rozkazy im vyhovujúce tak sa ujať vedenia. Ale podobne sú vystavené

nebezpečeniu aj útvary ozbrojených štátnych orgánov, prípadne vojska, lebo pri tých by bolo isto zase cieľom útoku odobranie - zmocnenie

sa zbraní a tak súčasne znemožnenie ich činnosti.

Ďalej sa musí počítať s tým, že ak nebudú mať reakčné živly nádej na zmožnenie sa vedenia - ako-že jej ^{asi} mať nemôžu-, odhodlajú sa páchať sabotáže, vyzvedačstvá, štvavú propagandu a pod., aby podlamovali hospodárske i morálne základy štátu a jeho konsolidáciu. K predídeniu a zamedzeniu horejších možných akcií treba:

1./ čo najintenzívnejšie vykonávať obchádzkovú službu vo dne i v noci. Samosebou sa rozumie, že i keď je prísna alebo kasárenská pohotovosť musí veliteľ útvaru vysielat' hliadky do obyčajnej obchádzky, ako mu to predpisy nariaďujú. Hliadky nech sú vzhľadom na pomery najmenej dvojmužové, podľa okolností kde treba a je to možné i silnejšie a vždy vyzbrojené puškami. Tieto hliadky majú, okrem obvyklých predpísaných povinností ešte strážiť významnejšie úrady, podniky, objekty, ako železnice, telefónne vedenia, mosty, elektrické vedenia a pod. a sledovať všetky udalosti a zjavy vyskytujúce sa v súvislosti s terajším vývojom štátopolitických zmien, aby každý útvar bol dobre informovaný o všetkom, čo sa deje v jeho obvode a pohraničné útvary i o tom, čo sa deje azda za hranicami a v ich blízkosti. Vo vnútrozemí treba si všímať exponentov býv. fašistického režimu a prívržencov reakčného smeru niektorých politických strán, podozrivé schôdzky, cesty, návštevy a vôbec pobyt osôb v poslednom čase do obvodu prišlých, hlavne však tých, ktoré nič nerobia a žijú z neznámeho prameňa alebo sú inak podozrivé. Za hranicami treba si všímať najmä sústreďovania vojska ku hraniciam, soslílenie pohraničných stráží, vysielanie zvedov na naše územie, pohyb podozrivých osôb tesne u hraníc a pod..

2./ pestovať najtesnejšiu spoluprácu s akčnými výbormi a ľudovými správnymi orgánmi okresov, obcí, podnikov a iných ustanovizní a získať si tak ich dôveru, spoluprácu, pomoc a podporu pre výkon služby a pre sledovanie podozrivých udalostí a zjavov.

3./ prevádzať načas a dôsledne nariadenia ONV (:OSK:) a pod. a rozkazy veliteľstiev SNB týkajúce sa opatrení potrebných na prechodný čas, ako zaisťovanie osôb a iné. Dozerat' na ^{do} držovanie obmedzení urobených azda ONV (:OSK:) a pod. a pokiaľ azda takéto obmedzenia urobené neboli a ukazovala by sa ich potreba, navrhnuť ONV, (:OSK:) a pod. určiť vhodné obmedzenia, ako zákaz schôdzok, skrátenie zátvorných hodín pre hostincov, zákaz pohybu po určitej hodine večer a pod.

4./ preskúšavať podozrivé príkazy a rozkazy dodané akýmkoľvek spôsobom a brať tiež s rezervou podozrivé oznámenia súkromných osôb aby to neboli ločky na prepadnutie, alebo odvedenie pozornosti, aby medzi tým mohlo byť spáchané niečo na inom mieste.

5./ Hlásit všetky, hoc na okó i bezvýznamné udalosti a zjavy príslušnému veliteľovi a podľa príslušnosti vecí i na iné miesta a to urýchleným spôsobom, aby úrady a veliteľstvá zo súhrnu správ mohli si ustáliť situáciu a urobiť prípadne potrebné protopatrenia včas, alebo aspoň hlásenia či oznámenia na vyššie miesta.

6./ zariadiť stálu nočnú bdiacu službu u veliteľstiev a útvarov s viac ako 6 príslušníkmi Sboru, ako aj zariadiť stále stráženie ubýkací zariadených a prípadne jestvujúcich asistenčných jednotiek. U ostatných útvarov riadne a presne vykonávať pravidelnú, prípadne inú nariadenú pohotovosť podľa rozkazov a platných predpisov.

7./ bezpečne zamykať kasárne útvarov a veliteľstiev Sboru a prípadne zariadiť podobné opatrenie i u prípadne jestvujúcich asistenčných jednotiek a to od súmraku do vidna. Pri búchaní niekoho treba napred ostrežite zistiť kto sa domáha vstupu, koľko je tam osôb a účel návštevy a podľa toho sa rozhodnúť k ďalšiemu konaniu.

8./ kde by sa toho javila potreba vyžiadať si účinnejšie zbrane, guľomety, granáty a pod. Bezpečne ukladať zbrane v čase, keď nie sú ich držitelia v službe. Pištole možno nosiť až do odvolania i mimo služby stále sebou. Bezpečné uloženie zbraní nesmie však byť na úkor ich rýchleho použitia v prípade potreby.

9./ pripraviť plán obrany pre každý útvar v prípade prepadnutia. Plán musí obsahovať určenie palebných miest pre tú - ktorú zbraň a ich obsluhu a náhradnú obsluhu a musí brať do úvahy rozličné smery a spôsoby prepadnutia. Neslobodno zabúdať, že útok môže byť prevedený prosté podpálením budovy kasáren, ale môže byť tiež použité i pekelného stroja, alebo iných podobných zariadení. Preto treba dbať na riadne zatváranie a zaistenie pivničných okien a vedľajších vchodov.

10./ pripraviť plán obrany u každého útvaru proti ozbrojeným tlupám útočiacim na úrady, podniky alebo iné dôležité zariadenia, pričom treba dbať do úvahy možnosti útoku, silu zbrane, smer príchodu útočníkov a podobne, ako aj vlastné nástupové a postupové cesty, druh zákroku a pod.

11./ pripraviť, resp. osviežiť plán obrany u útvarov v pohraničí proti útoku zo zahraničia a to podľa smerníc "ZH" (: "ZPÚ už":).

12./ zasvätiť do obranných plánov podľa bodu 9., 10., 11. všetkých príslušníkov svojho útvaru, aby každý vedel v prípade potreby celkový úkol a svoju úlohu a mohli sa navzájom nahradzovať.

13./ ustáliť miesta a spôsob odkiaľ a ako budú volané v prípade potreby vhodné posily, či už od veliteľstiev SNB, prípadne jestvujúcich asistenčných jednotiek, vojsk. útvarov a pod.

14./ stále dozeráť na upotrebitelnosť telekomunikačných pojítok a zariadení.

15./ určiť ústupové východy a cesty pre prípad presily a nútného ústupu, ústupový úkol, napr. záchrana cenných vecí, tajných spisov, zbraní a pod. a miesto srazu.

16./ i po prípadnom premožení alebo ústupe snažiť sa urýchlene vyzrozumieť príslušného predstaveného veliteľa o nastalej situácii, svojom novom sídle - pobyte, ako aj iných okolnostiach.

17./ oblasťné a okresné veliteľstvá SNB vedú si presný prehľad stavov svojich útvarov, prípadne jestvujúcich asistenčných jednotiek a zaistia si potrebný počet dopravných prostriedkov na ich rýchly presun a dbajú o upotrebitelnosť a pohotovosť dopravných prostriedkov. Dohovoria si s vojskom postup pre prípadné požadovanie ozbrojených asistencií, aby ich poskytnutie bolo čo najhladšie. Samosebou sa rozumie, že v prípade potreby zákroku väčšej jednotky sústredenými silami osobne takajto jednotke velia alebo jej zákroky riadia. V prípade odkomandovania dbajú o to, aby útvary v pohraničí a v nebezpečnejších miestach neboli oslabované.

Úkoly pohnutých čias sú skúškou veliteľských schopností veliteľov každého stupňa. Nech preto každý ukáže a uplatní svoje schopnosti teraz, keď ich najviac treba.

Každý veliteľ i príslušník Sboru, keby bol sebe kratšie na svojom mieste, musí sa snažiť dôkladne vžiť do pomerov v jeho obvode a urobiť všetky opatrenia a zariadiť a vykonávať službu tak, aby mal ďalší vývoj situácie vo svojom obvode pokiaľ možno vo svojich rukách. Vedieť incidenty predvídať a tlmiť, vedieť kedy, kde a ako zakročiť, aby i hladkým priebehom bol docielený kladný výsledok a vedieť v nutných prípadoch použiť i najprísnejšieho postupu je znakom dobrých taktických schopností každého príslušníka Sboru.

Oblasťní a okresní velitelia SNB kontrolujú či a ako prevádzajú útvary výkony a opatrenia nariadené im v tomto rozkaze, či a ako si pripravili plány pre jednotlivé obranné postupy, dajú im podľa možnosti na mieste potrebné poučenia a vysvetlenia, nariaďa doplnenie alebo pozmenenie pripravených plánov a dbajú, aby útvary boli v tomto smere pripravené na všetky eventuality.

Pre svoje útvary vydajú podľa potreby a miestnych pomerov prípadne i písomné doplnky k tomuto rozkazu v rámci platných predpisov a tunajších rozkazov.

Oblasťní velitelia SNB hlásia sem po prekontrolovaní urobených opatrení všetky všeobecné pozoruhodné poznatky získané v tejto veci aj s prípadnými odôvodnenými návrhmi.

Jednotlivé body tohoto rozkazu platia aj pre budúcnosť podľa miestnych pomerov.

Zemský veliteľ SNB
v. z. mjr. Vražda

H l á s e n i e

o úrobených opatreniach v čase od 21.februára 1948 :

Hlásim, že vzhľadom na udalosti a vývoj štátopolitických zmien boli urobené tieto opatrenia: Viď poznámku na konci hlásenia.

Pod čís.4 taj./1948 zo dňa 21.2.1948 bola nariadená prísna pohotovosť všetkých útvarov SNB na Slovensku.

Pod čís.6 taj./1948 zo dňa 21.2.1948 bolo nariadené stráženie rozhlasových zariadení na Slovensku.

Pod čís.7 taj./1948 zo dňa 22.2.1948 bolo preskúšané vykonanie prísnej pohotovosti SNB na celom území Slovenska.

Pod čís.8 taj./1948 zo dňa 23.2.1948 bolo nariadené blokovanie hraníc i pre držiteľov cestovných pasov bez osobitnej doložky VII.odboru PV.

Pod čís.10-1 taj./1948 zo dňa 28.2.1948 bola pozmenená prísna pohotovosť na kasárenskú.

Pod čís.12 taj./1948 zo dňa 25.2.1948 bola vydaná výzva k riadnému dodržiavaniu prísnej pohotovosti a plneniu povinností a oddanosti k vláde Klementa Gotwalda.

Pod čís.13 taj./1948 zo dňa 26.2.1948 bolo nariadené prijať výpomocných členov SNB z odbojových složiek a zriadiť z nich asistenčné jednotky.

Pod čís.14 taj./1948 zo dňa 26.2.1948 bolo nariadené stráženie hraníc najmä západných a tým cieľom boli pohraničné útvary komandovaním posilené.

Pod čís.15 taj./1948 zo dňa 26.2.1948 bolo všetkým príslušníkom sboru pripomenuté, že im je dovolená každá politická činnosť mimo sboru a doporučené prijímať členstvo v Akčných výboroch.

Pod čís.18 taj./1948 zo dňa 28.2.1948 boli zistené stavy asistenčných jednotiek výpomocných síl SNB pre prípad potreby ich presunu na ohrozené miesta.

Pod čís.20 taj./1948 zo dňa 28.2.1948 bolo požiadané Povereníctvo financií o vydanie výzvy k jeho orgánom na tesnejšiu spoluprácu s príslušníkmi SNB.

Pod čís.22 taj./1948 zo dňa 2.3.1948 boli nariadené vlakové kontroly všetkých vlakov na západnom Slovensku a k tomu účelu boli niektoré útvary komandovaním posilené.

./.

Pod čís.13 taj./1948 zo dňa 2.3.1948 bol vydaný rozkaz všetkým útvarom o postupe pri aktivovaní asistenčných jednotiek výpomocných síl SNB.

Pod čís.26 taj.1948 z 3.3.1948 pripravuje sa rozkaz o všeobecných opatreniach vzhľadom na zvládnutie situácie za každej eventuality.

Pod čís.1 dôv./1948 zo dňa 3.3.1948 pripravuje sa rozkaz o účelnom a ostrážitom výkone služby poriadkovej.

Pod čís.17 dôv./1948 zo dňa 26.2.1948 bol vydaný rozkaz na hlásenie všetkých z bezpečnostného hľadiska významných udalostí a to ihneď telefonicky.

Pod čís.29 dôv./1948 zo dňa 28.2.1948 /:den.rozk.č.20/48:/bol bol vydaný apel na príslušníkov SNB, aby zmenenú situáciu prijali pokojne a snažive vykonávali svoje povinnosti každý na svojom mieste.

Pod čís.452/1-3/3-1948 z 3.3.1948 bol vydaný rozkaz na prípravu plánu hospodárskych razzií.

Okrem toho boli vybavené rozličné početné bežné veci a poskytnuté telefonicky žiadané vysvetlenia a poušenia atď.

Dalej sa pripravuje aktivovanie zaškoľovacieho tábora v Ilave podľa nár.č.105/1945 Sb.n.SNR. a

rozkaz o odvolaní asistenčných jednotiek so súčasnou výzvou k vstupu do sboru národnej bezpečnosti tých, kto majú o túto službu záujem.

Bratislava, 3.3.1948.

Prednosta II.oddelenia

Poznámka:

Pod čís.1 taj./1948 zo dňa 3.3.1948 boli vydané smernice pre ZPÚ všetkým pohraničným Oblasťným veliteľstvám SNB.

3.3.1948.